

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ КОШТІВ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО БАНКІВНИЦТВА

Кірманьова Вікторія.Геннадіївна
Науковий керівник к.е.н., доцент Добровольська І. О
Харківського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Університет банківської справи»

Стрімкий розвиток світової фінансової системи, поява фінансових інновацій та вдосконалення технологій проведення фінансових операцій не тільки забезпечують комфортне та швидке обслуговування клієнтів фінансово-кредитних установ, але й все більшою мірою сприяють тінізації економіки та легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом. У зв'язку з цим проблема відмивання коштів набуває глобальних масштабів.

З точки зору універсальності найбільш привабливою для відмивання грошей є банківська система, оскільки має стійкі зв'язки з іноземними установами, дозволяє швидко виконувати широкий спектр послуг та оперувати значними сумами грошей.

Світові й вітчизняні науковці та практики приділяють значну увагу проблемам організації і функціонування механізмів боротьби з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом. Зокрема дослідженням цих питань присвячені праці Б. Фергельста, А. Сухорукова, О. Бережного, О. Барановського, С. Дмитрова, В. Коваленка, О. Мозенкова, О. Раєвнєвої, Н. Дубровіної, О. Костюченко, М. Колдовський. Серед міжнародних організацій у цьому напрямі працювали: FATF, Базельський комітет, комітети сенату США, Рада Європи, Європейський економічний союз[2].

Процес легалізації злочинних коштів є складною схемою послідовних дій, спрямованих на приховування істинних джерел походження кримінальних капіталів. Боротьба з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом виділена в окремий напрямок діяльності як держави, так і фінансових установ, під назвою фінансовий моніторинг.

Необхідно виділити загальні та спеціальні причини та умови, що сприяють поширенню даного злочину у сфері банківської діяльності. Так, під загальними причинами слід розуміти: нестабільність банківської системи, недоліки в роботі правоохоронних органів, слабку їх взаємодію з банками, комерційними, державними органами, високий рівень латентності легалізації. Серед спеціальних причин, що сприяють вчиненню даного злочину, необхідно відзначити відсутність належного практичного досвіду розслідування злочинів даного виду, існування офшорних зон, банківської таємниці, стрімкий розвиток телекомунікацій, що не полишило осторонь і фінансову сферу.

Україна успішно імплементує у національне законодавство вимоги Групи розробки фінансових заходів боротьби з “відмиванням” грошей (FATF): створено систему законодавства з протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. У 2002 році був прийнятий Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”, внесені відповідні зміни до банківського законодавства[1].

Серед методів, які забезпечують стабільне функціонування банківської системи і дають можливість ефективно боротися з так званими «економічними злочинами», необхідно відзначити наступні: тісна співпраця банківського сектору та державних органів з провідними міжнародними фінансовими установами, позитивний досвід яких можливо використовувати в Україні; прийняття єдиних правил, що забезпечують рівні умови роботи для банків і запобігання відтоку клієнтів; використання банками міжнародних бухгалтерських стандартів, що дозволить забезпечити прозоре відображення інформації на рахунках клієнтів.

З урахуванням вищезазначеного можна зробити висновок, що в наш час, в Україні створена національна система протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, яка включає взаємопов'язані між собою елементи, але діяльність суб'єктів системи фінансового моніторингу України на сучасному етапі потребує новітньої ефективної системи заходів. Таким чином, для того щоб протидія легалізації доходів, мала комплексний характер необхідні: єдині цілі й пріоритети; наявність взаємопов'язаної законодавчої бази, що забезпечує чітке позначення рамок діяльності, кожної ланки системи; єдиної й цілісної політики в даній області. В іншому випадку неминучі такі явища, як дублювання функцій, нераціональне використання ресурсів, і як наслідок цього – відсутність результату.

Література:

1. Лазебник Л.Л. Управління ризиками відмивання незаконних доходів у комерційному банку / Л. Л. Лазебник // ЕКОНОМІЧНА НАУКА. – 2012. №11. С. 4 -7.
2. Клочко А. М. Окремі питання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом у банківській сфері / Клочко А. М. // ФП – 2014. №1. – 228 - 232.